

Від конфлікту до наслідків: Майже половина українських чоловіків хотіли б мати вогнепальну зброю або вже її мають

Гергелі Хідег

К Л Ю Ч О В І В И С Н О В К И

- З 2010 року до кінця фази російсько-української війни 2014-2015 років рівень кримінального насильства зі смертельними наслідками в Україні зріс майже на 50%. Це підвищує ймовірність ще більшого зростання насильницьких злочинів у майбутньому внаслідок нинішньої повномасштабної війни.
- Незважаючи на зростання рівня віктимізації домогосподарств від злочинів після вторгнення 2022 року, інциденти із застосуванням вогнепальної зброї залишаються менш поширеними порівняно з періодом до вторгнення. Тим не менш, довіра до поліції, хоча і залишається високою, знизилася із січня 2023 року, і приблизно 14% цивільного населення України зараз мають при собі ту чи іншу форму зазвичай несмертельної зброї для самозахисту, що більш ніж удвічі більше порівняно з 2019 роком і більш ніж утричі порівняно з 2011 роком.
- Повномасштабне російське вторгнення в Україну спочатку призвело до незначного зменшення кількості вогнепальної зброї у домогосподарствах, оскільки цивільне населення та зброя були мобілізовані на військові потреби. Станом на вересень 2023 року рівень володіння вогнепальною зброєю домогосподарствами знову зріс, але кількість вогнепальної зброї, що перебуває у власності цих домогосподарств, зменшилася приблизно на 20% із початку повномасштабної війни.
- Респонденти опитування вважають, що придбання вогнепальної зброї стало простішим, ніж у січні 2023 року, хоча воно все ще викликає набагато більше проблем, ніж у 2019 році. Придбання боєприпасів видається складнішим, ніж придбання вогнепальної зброї.
- Від 43 до 46% чоловіків у кожній віковій групі зазначили, що вони або вже володіють вогнепальною зброєю (загалом 7%), або хотіли б її мати. Лише 11% жінок висловили бажання мати вогнепальну зброю.
- Опитування показало, що більше жінок, ніж чоловіків, негативно ставляться до вогнепальної зброї: вони мають менше бажання володіти зброєю, рідше вважають її необхідною, і небагато з них почувалися б безпечніше, якби у їхньому домі була вогнепальна зброя. Тим не менш, багато респондентів, серед яких були і жінки, вважають, що жінки «в їхній місцевості» очікують, що їхні чоловіки вміють користуватися вогнепальною зброєю.

Контекст

Small Arms Survey проводить кілька хвиль опитувань громадської думки з метою з'ясування ставлення населення України до розповсюдження зброї в країні та його впливу на безпеку. Розуміння масштабів і механізмів розповсюдження стрілецької зброї та легких озброєнь серед цивільного населення зробить значний внесок у досягнення довгострокових цілей сприяння миру і безпеці як в Україні, так і в усій Європі. Проведення ретельного кількісного дослідження в постраждалому від конфлікту регіоні в період активного конфлікту надає унікальну можливість систематично спостерігати за розповсюдженням вогнепальної зброї та громадським сприйняттям цього далеко від лінії фронту.

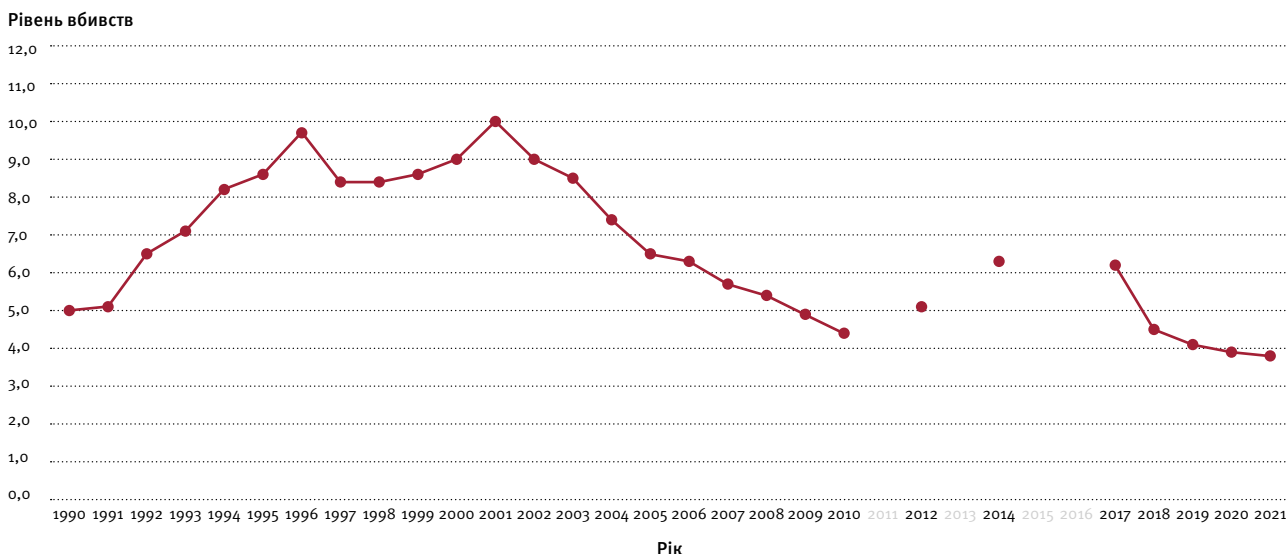
Цей звіт ґрунтується на результатах роботи різних дослідницьких організацій в Україні ще з 2011 року (див. розділ «Методологія» нижче). Значну частину цієї роботи замовив саме Small Arms Survey. Потім Survey проаналізував зібрані дані і опублікував результати в Schroeder et al. (2019) і Hideg and Watson (2023). Цей документ актуалізує проведений аналіз і знаменує собою початок серії Small Arms Survey «Оновлена інформація щодо ситуації» стосовно розповсюдження зброї в Україні. У межах проєкту планується проведення ще трьох хвиль опитувань у 2023 і 2024 роках, що дозволить відстежувати розвиток подій у часі.

Повоєнна безпека: слизький шлях

Після завершення конфлікту суспільства, ймовірно, відчувають сплеск кримінального насильства, яке охоплює як міжособистісне насильство (Bradley, 2018), так й організовану злочинну діяльність, коли колишні комбатанти і військові лідери намагаються перетворити навички, отримані ними під час виконання своїх колишніх ролей, на способи здійснення економічної чи політичної влади, часто вдаючись для цього до незаконних і насильницьких методів (Stepanova, 2010). Ця вразливість посилюється збільшенням доступності зброї військового призначення, яка потрапляє в цивільний обіг через її «відтік» з поля бою.

Попередня інтенсивна фаза російсько-українського конфлікту (2014-2015 рр.), що включала анексію Криму Російською Федерацією та підтримку нею сепаратистів у так званих Донецькій і Луганській Народних Республіках, спричинила короткочасне, але помітне зростання кількості насильницьких кримінальних інцидентів в Україні. Незважаючи на відсутність даних за кілька років, рівень вбивств у період з 2014 по 2017 рік, як з'ясувалося, є значним відступом від тенденції до покращення безпекової ситуації в Україні (див. Рисунок 1). Наразі 30% респондентів останнього опитування погоджуються з тим, що життя в Україні стане небезпечнішим після

Рисунок 1 Рівень вбивств в Україні, 1990-2021 роки (жертви на 100000 населення)

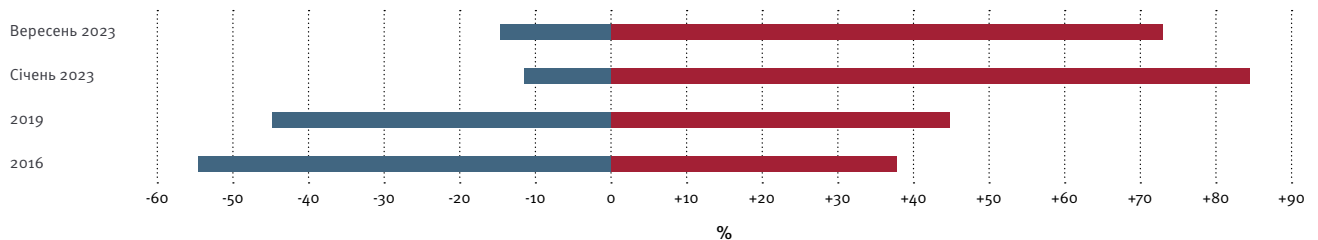

Джерело: УНЗ ООН (n.d.)

Рисунок 2 Сприйняття ефективності правоохоронних органів України, 2016 – вересень 2023 р. (%)

Запитання: На вашу думку, правоохоронні органи справляються чи не справляються із захистом особистої безпеки громадян, а також їхнього майна від злочинності (не враховуючи дії ворога під час війни*)?

● Позитивні відповіді (“Повністю справляються” та “Частково справляються”) ● Негативні відповіді (“Не справляються” та “Частково не справляються”)

Примітка: * Починаючи з 2022 року.

Джерела: Schroeder et al. (2019); Small Arms Survey (2023a; 2023b)

війни через те, що люди зі зброєю повернуться з лінії зіткнення, і лише 16% вважають такий розвиток ситуації дуже малоімовірним, тоді як решта опитаних перебувають десь між цими крайнощами (Small Arms Survey, 2023b).

Ця війна вже мала хвильові ефекти після її початкового етапу, тож цілком логічно очікувати подібної картини в найближчі роки. Нинішня фаза конфлікту, що розпочалася після повномасштабного вторгнення в лютому 2022 року, вивела збройний конфлікт на зовсім інший рівень, коли набагато більше українців безпосередньо постраждали і набагато більше служать на передовій. Ризик того, що постконфліктна безпекова ситуація значно погіршиться після того, як бойові дії врешті-решт вщухнуть, є значним на багатьох рівнях. Як свідчать попередні дослідження,¹ травми, отримані колишніми учасниками бойових дій, корелюють із психічними проблемами, включаючи зловживання психоактивними речовинами, що, у свою чергу, підвищує ймовірність і тяжкість насильства проти жінок з боку партнерів. Аналогічно, як свідчать тенденції вбивств після 2014 року, існує ризик зростання кримінального насильства між конкуруючими бандами або нападів на мирних громадян.

Ефект «єднання під прапором» чітко простежується при вивченні рівня довіри українців до правоохоронних органів, як і до

будь-якого іншого державного органу. Довіра до поліції останнім часом помітно зросла, особливо якщо порівнювати зі статистикою до вторгнення. У 2016 році лише 38% населення позитивно ставилися до поліції (Schroeder et al., 2019), і ця цифра зросла до 45% у 2019 році, а в січні 2023 року досягла 84% (див. Рисунок 2). Ймовірно цей сплеск довіри вже пройшов свій пік, оскільки під час опитування у вересні 2023 року рівень знизився до 73%.

Віктимізація від злочинів серед населення справді зростає. Щорічний рівень віктимізації домогосподарств зріс з 6,8% у 2019 році та 6,7% у січні 2023 року до 8,2% у вересні 2023 року. Слід зазначити, що потерпілі повідомляють, що вогнепальна зброя відіграє все меншу роль у злочинах, жертвами яких вони стали. І в 2022, і в 2023 роках вогнепальна зброя була задіяна у трохи менше ніж 6% злочинних інцидентів, від яких постраждали члени опитаних домогосподарств. Це є помітним зменшенням порівняно з періодом до вторгнення, коли зброя була задіяна у 14% випадків (Schroeder et al., 2019).

Заслуговує на увагу те, як українці адаптуються до сплеску злочинності. Хоча частка тих, хто вважає за краще не виходити на вулицю наодинці вночі², і тих, хто обмежує кількість готівки, яку вони носять із собою з міркувань безпеки, залишається відносно стабільною, спостерігається значне

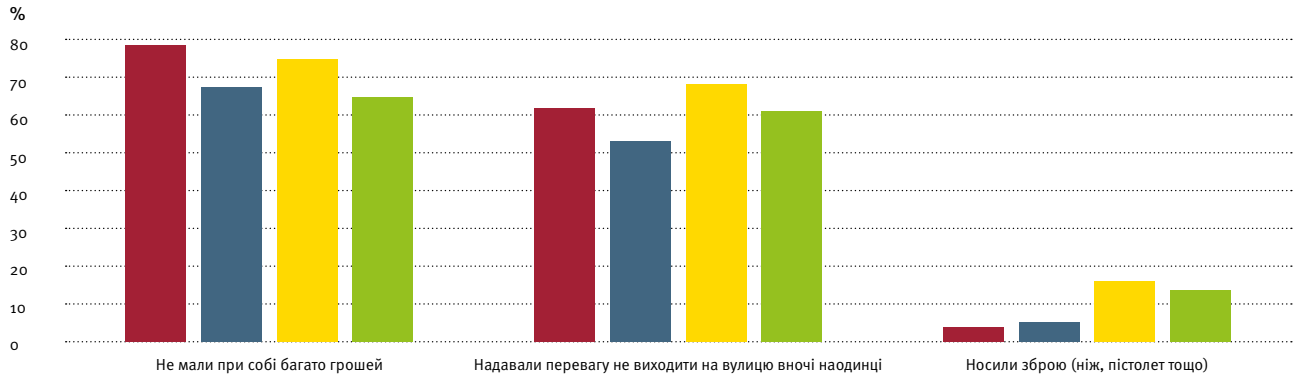
1 Наприклад, ОБСЄ (2020, с. 59-62).

2 Маються на увазі періоди, коли комендантської години не було.

Рисунок 3 Заходи для запобігання віктимізації від злочинів в Україні, 2011 – вересень 2023 року (%)

Запитання: Що з наведеного нижче ви зробили з міркувань безпеки?

● 2011 ● 2019 ● Січень 2023 р. ● Вересень 2023 р.

Джерела: Inglehart et al. (2014); Schroeder et al. (2019); Small Arms Survey (2023a; 2023b)

зростання кількості людей, які носять із собою зброю для самооборони, щоб захистити себе від потенційної віктимізації (див. Рисунок 3). Ця цифра зросла більш ніж утричі з 2011 року (3,9%) до вересня 2023 року (13,5%). Наразі 16,6% дорослих чоловіків, які проживають на підконтрольних Уряду територіях України, зазначили, що мають при собі ту чи іншу зброю з міркувань безпеки (Small Arms Survey, 2023b). Зазвичай це не бойова вогнепальна зброя (таку зброю мають 3,6% чоловіків, порівняно з 0,5% жінок), а травматична зброя³ (разом: 2,7%; чоловіки: 4,2%; жінки: 1,5%) або інша зброя (наприклад, ножі, перцеві балончики тощо; разом: 11,3%; чоловіки: 12,7%; жінки: 10,1%).

Володіння вогнепальною зброєю цивільними особами

Оскільки війна в Україні стає все більш затяжною і її кінця не видно, країна стикається з ризиком зростання внутрішнього обігу стрілецької зброї, що створює значні виклики для громадської безпеки та правоохоронних органів у найближчі роки. Хоча зброя традиційно не є частиною стандартного домогосподарського майна в Україні, існує значний ризик розповсюдження вогнепальної зброї серед цивільних.

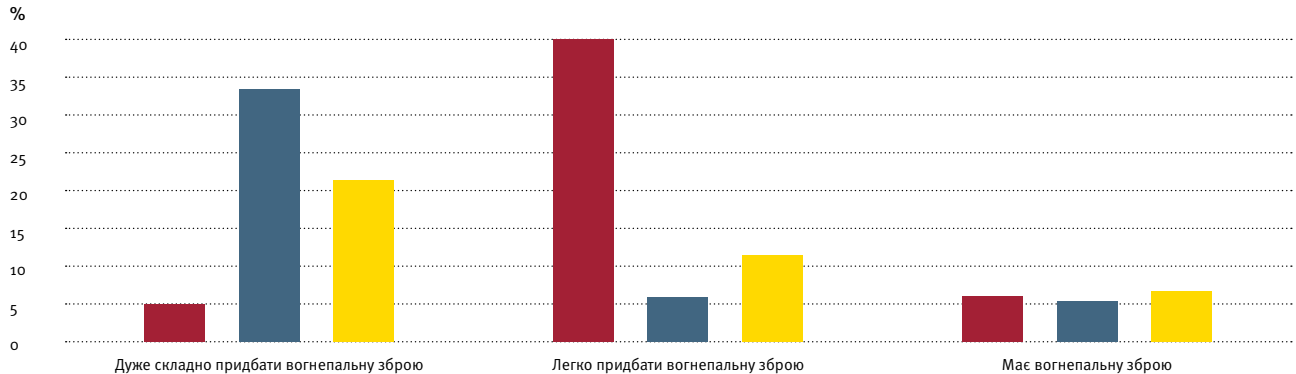
У відповідь на повномасштабне російське вторгнення у лютому 2022 року серед цивільного населення було роздано невідому, але велику кількість стрілецької зброї для потреб територіальної оборони. Поки діє воєнний стан, володіння вогнепальною зброєю цивільними особами було тимчасово легалізовано. Однак ця зброя має бути повернута до відділку поліції протягом десяти днів після закінчення воєнного стану. Деякі регіони, віддалені від лінії фронту, закликали повернути цю зброю до скасування воєнного стану, але спроби повернути її досі здебільшого не мали успіху і, оскільки війна триває, українці не поспішають повертати зброю (Мазниченко, 2023). Ще одним важливим джерелом зброї є лінія фронту, де в активних бойових діях використовуються сотні тисяч одиниць стрілецької зброї та боєприпасів до неї. Наразі багато українців (39%) згодні з тим, що солдати залишатимуть вогнепальну зброю (принаймні її частину) у себе, а не повертатимуть її військовим після закінчення війни (Small Arms Survey, 2023b).

Моніторинговий проєкт Small Arms Survey дає можливість простежити, наскільки і яким чином вогнепальна зброя присутня в українських домогосподарствах далеко від лінії фронту. Здатність влади адаптуватися та реагувати на цю нову реальність матиме вирішальне значення для забезпечення безпеки громадян країни.

3 «Травматична» зброя - це пістолети не смертельної дії, які стріляють гумовими кулями.

Рисунок 4 Володіння вогнепальною зброєю та її доступність в Україні, 2019 – вересень 2023 р. (%)**Запитання: На вашу думку, наскільки легко цивільним особам тут придбати вогнепальну зброю? Чи вважаєте ви, що це . . .**

● 2019 ● Січень 2023 р. ● Вересень 2023 р.

Джерела: Schroeder et al. (2019); Small Arms Survey (2023a; 2023b)

Наприкінці червня 2023 року Міністерство внутрішніх справ (МВС) започаткувало важливу ініціативу – Єдиний реєстр зброї (Савін, 2023; LeBrun and Shaban, 2023). Цей крок відображає прагнення МВС посилити контроль за відносно дозволеним у воєнний час доступом до вогнепальної зброї шляхом інтенсифікації процедур цифрової реєстрації, спрямованих насамперед на документування придбання вогнепальної зброї та забезпечення ефективного контролю за повним життєвим циклом цивільної вогнепальної зброї.⁴ Однак варто зазначити, що нормативно-правова база щодо трофейної вогнепальної зброї⁵ залишається на стадії розробки (Савін, 2023).

Результати опитування свідчать про незначне збільшення кількості домогосподарств, які володіють вогнепальною зброєю станом на вересень 2023 року. Порівняно із січнем 2023 року, рівень володіння вогнепальною зброєю домогосподарствами, які самі повідомили про це, зріс з 5,3% до 6,7%, що трохи перевищує показник 2019 року, який становив 6,0% (див. Рисунок 4). Власниками вогнепальної зброї є переважно чоловіки: 7% респондентів-чоловіків і 0,4% респондентів-жінок вказали, що мають *особисту* вогнепальну зброю (див. Таблицю 1). Загалом,

як і раніше в багатьох інших контекстах,⁶ чоловіки більш схильні обговорювати питання, пов'язані зі зброєю, і значно частіше, ніж жінки, підтверджують, що у їхньому домогосподарстві є вогнепальна зброя.

Кілька домогосподарств, які мали зброю до лютого 2022 року, більше її не мають. Частково вони були замінені новими домогосподарствами-власниками зброї. Тим не менш, зараз домогосподарства мають менше зброї, ніж до початку нової фази війни. Зменшилася кількість зброї, яку домогосподарства, за їхніми словами, зберігають удома: 1750 домогосподарств, опитаних у вересні 2023 року, заявили, що мають 146 одиниць вогнепальної зброї, тоді як до початку повномасштабного російського вторгнення їх було 184. Варто зазначити, що не всі озброєні домогосподарства вказали кількість зброї під час інтерв'ю – близько 13% власників зброї не змогли назвати кількість одиниць зброї, яку вони мають (див. Таблицю 1).

Серед домогосподарств, які мають вогнепальну зброю, більшість володіють гвинтівками та рушницями, які стріляють бойовими кулями, що відповідає найпоширенішій причині володіння зброєю – полювання (53%). Лише 14% власників зброї зазначили, що мають вогнепальну зброю

4 За чотири місяці з червня по вересень 2023 року було видано близько 50000 нових ліцензій на військову вогнепальну зброю і 87% заявок було задоволено (Савін, 2023).

5 Зброя, яка була захоплена у ворога або знайдена на полі бою і збережена окремими солдатами.

6 Наприклад, у Нігерії; див. Small Arms Survey і PRESCOM (2021, с. 45-48).

Таблиця 1 Чи хотіли б ви мати вогнепальну зброю для себе?

	Усі відповіді (%)	Чоловіки (%)				Жінки (%)			
		Усі.	18-29	30-59	60+	Усі.	18-29	30-59	60+
Так, у мене вже є	3,4	7,0	4,4	7,7	6,9	0,4	0,0	0,8	0,0
Так, я б хотів(ла)	22,8	37,3	41,1	36,8	36,2	10,9	14,2	14,0	4,4
Ні	70,4	51,3	49,4	51,5	53,1	86,1	85,8	82,7	92,0
Не знаю + відмовився(лася) відповідати	3,4	4,3	5,1	4,0	3,9	2,6	0,0	2,5	3,6

Примітка: Ця таблиця ґрунтується на відповідях 1750 дорослих українців, що були отримані у серпні-вересні 2023 року

Джерело: Small Arms Survey (2023b)

для захисту від потенційних ворогів, тоді як більша частка (21%) заявили, що зберігають її для самозахисту від злочинців. 71% власників зброї купили її, а 8% отримали від Збройних Сил країни (Small Arms Survey, 2023b).

Володіння вогнепальною зброєю в Україні, схоже, упорядковалося, оскільки все менше людей відмовляються відповідати або кажуть «не знаю», коли їх запитують, чи є у них вдома зброя. Проте цілком ймовірно, що деякі респонденти не дають правдивих відповідей на запитання про наявність вогнепальної зброї у їхніх домогосподарствах. З цієї причини в цьому опитуванні було використано експериментальний метод під назвою Network Scale-Up Method (метод розширення мережі – мережа родинних зв'язків), який Ініціатива з проведення опитування щодо віктимізації від злочинів у Латинській Америці та Карибському басейні (CoE, 2021) спочатку запропонувала для збору даних про володіння вогнепальною зброєю в домогосподарствах за допомогою більш непрямих запитань.⁷ Отримані результати свідчать про те, що до 11% українських домогосподарств можуть бути озброєні. Якщо врахувати діапазон між самозвітами та цією мережевою оцінкою володіння вогнепальною зброєю, проектування пропорції опитування на все населення неокупованої частини України дозволяє припустити, що приблизно від 865000 до 1,42 мільйона з майже 13 мільйонів домогосподарств-резидентів⁸ можуть потенційно володіти принаймні однією одиницею вогнепальної зброї.

Оскільки лінія фронту стає дедалі стабільнішою, а Збройні Сили Росії здаються менш спроможними захопити значні нові території, усвідомлена потреба у володінні вогнепальною зброєю зменшується, що потенційно може призвести до зниження попиту на неї з боку цивільного населення. Наразі менше українців вважають необхідністю володіння вогнепальною зброєю (30%) порівняно з опитуванням півроку тому (40%) (Small Arms Survey, 2023b). Однак респонденти-чоловіки помітно більш ніж респонденти-жінки схильні стверджувати, що «наявність зброї в цій місцевості є необхідністю» (чоловіки: 44%; жінки: 19%).

Дещо контрінтуїтивно, але повномасштабна війна, принаймні на певний час, ускладнила доступ українців до вогнепальної зброї. У 2019 році лише 5% опитаних українців вважали, що придбати вогнепальну зброю дуже складно або навіть неможливо. У січні 2023 року ця цифра зросла до 33%, найвірогідніше через різке зростання попиту. Наразі такої думки дотримується 21% респондентів, і лише 11% опитаних (13% серед чоловіків) вважають, що придбати вогнепальну зброю «легко» (див. Рисунок 4). Доступ до боєприпасів видається нашим респондентам ще складнішим: 10% вважають його легким, а 25% – дуже складним або майже неможливим (Small Arms Survey, 2023b).

Істотна більшість жінок не вважають, що володіння вогнепальною зброєю є необхідністю для них самих – 73% з них висловили таку думку, на відміну

⁷ Не тільки виміряти наявність вогнепальної зброї, про яку повідомив інформатор, але й оцінити наявність вогнепальної зброї в місцевості за допомогою Network Scale-Up Method (метод розширення мережі – мережа родинних зв'язків).

⁸ Авторська оцінка.

від 51% чоловіків. Ті чоловіки і жінки, які мають вогнепальну зброю вдома, зазвичай вважають, що наявність зброї забезпечує їм безпеку: 66% чоловіків і 50% жінок, які живуть в озброєних домогосподарствах, поділяють таку думку. З іншого боку, жінки в домогосподарствах, які не володіють зброєю, як правило, більш негативно ставляться до вогнепальної зброї, ніж чоловіки, які живуть у таких домогосподарствах. Хоча майже половина чоловіків (46%) у неозброєних домогосподарствах стверджують, що наявність зброї дала б їм змогу почуватися безпечніше, лише кожна п'ята жінка (19%) погоджується з цим (Small Arms Survey, 2023b).

Жінки загалом мають менше бажання володіти вогнепальною зброєю, ніж чоловіки (Таблиця 1). Практично жодна жінка не сказала, що особисто має вогнепальну зброю (на відміну від 7% чоловіків), і лише приблизно кожна десята респондентка заявила, що хотіла б мати зброю. Особливо проти ідеї мати вогнепальну зброю виступали жінки старшого віку. На відміну від них, від 43 до 46% чоловіків у кожній віковій групі або мають, або хотіли б мати вогнепальну зброю.

Незважаючи на те, що жінки не хочуть мати вогнепальну зброю для себе, а багато хто вважає, що вона не обов'язкова, вміння поводитися зі зброєю вважається очікуваною навичкою для чоловіка. Майже шість із десяти опитаних жінок вважають, що «кілька» (38%) або «більшість» (19%) дружин у їхній місцевості очікують, що їхні чоловіки будуть знайомі зі зброєю та вмітимуть нею користуватися. Цікаво, що чоловіки навіть більш схильні вважати, що таких навичок очікують кілька або більшість жінок, які проживають у їхній місцевості (загалом 63%). І навпаки, лише 6% чоловіків вважають, що більшість чоловіків у їхній місцевості очікують від своїх дружин вміння користуватися вогнепальною зброєю (Small Arms Survey, 2023b).

Висновок

Хоча ситуація виглядає відносно стабільною з незначним збільшенням кількості домогосподарств, які володіють вогнепальною зброєю, все ж необхідно відстежувати володіння вогнепальною зброєю цивільними особами в домогосподарствах. Це важливо, оскільки може перетинатися з очікуваним майбутнім зростанням кримінального насильства і посилити жорстокість і летальність насильницьких інцидентів як на вулицях, так і вдома, включаючи випадки домашнього насильства або насильства з боку інтимного партнера. Українці вже відчують зростаючу віктимізацію від злочинів і озброюються заради безпеки.

Важливо також уважно стежити за відтоком вогнепальної зброї з районів бойових дій у світлі зобов'язань української влади, які вона взяла на себе щодо нерозповсюдження зброї. Однак незважаючи на ці зусилля, очікується певний рівень розповсюдження вогнепальної зброї, при цьому жінки можуть розглядатися як союзники в управлінні ризиками, оскільки жінки зазвичай демонструють більш негативне ставлення до вогнепальної зброї, особисто не володіють нею і не носять її, і, як правило, не вважають, що їхні домогосподарства були б у більшій безпеці зі зброєю. ●

Методологія

З 2 серпня по 7 вересня 2023 року Ipsos Україна опитала 1750 випадково відібраних повнолітніх українців, які проживають на підконтрольній Уряду території України, методом телефонного інтерв'ю з використанням випадкового набору номера. Опитування не охоплювало території, що перебували під російською окупацією на момент збору даних, включаючи Крим та частини Донецької, Херсонської, Луганської та Запорізької областей, таким чином, виключаючи майже 20% довоєнного населення. Хоча оцінки, отримані на основі цієї вибірки, полегшують наше розуміння впливу війни на український народ, ми визнаємо ризик упередженості, який, окрім неможливості охопити підконтрольні Росії території, де українські телефонні номери не працюють, також пов'язаний із тимчасовою відсутністю значної частини населення, яка наразі перебуває у статусі біженців за межами України. у грудні 2022 р. - січні 2023 р. (Указується у цьому документі як «Грудень 2023») також проводилося компанією Ipsos Україна і використовувало аналогічну методологію, але охоплювало 2000 респондентів.⁹ Результати 2019 року були отримані за допомогою загальнонаціонального репрезентативного телефонного омнібусного опитування Київського міжнародного інституту соціології, у якому взяв участь 2021 респондент (на той час опитування не охоплювало лише Крим та

окуповані частини Луганської та Донецької областей) (Small Arms Survey, 2019). Детальну методологію Світового дослідження цінностей можна знайти в Inglehart et al. (2014), але в 2011 році було опитано репрезентативну вибірку з 1500 українців, що охоплювала всю країну в межах її міжнародно визнаних кордонів.

Важливо ставитися із певною обережністю до достовірності повідомлень респондентів, особливо щодо володіння вогнепальною зброєю. Це справедливо навіть в українському контексті, де володіння вогнепальною зброєю цивільними особами стало досить унормованим і значною мірою неявно легалізованим. Але, незважаючи на це, деякі люди можуть відчувати себе незручно, відкрито обговорюючи такі питання, що призводить до ризику приховування інформації і, як наслідок, латентності.

Ця оновлена інформація щодо ситуації підготовлена в межах проєкту «Підтримка України у протидії ризикам розповсюдження стрілецької зброї та легких озброєнь, пов'язаним із Російською військовою агресією». Основною метою цього проєкту є проведення своєчасних та якісних досліджень щодо незаконного розповсюдження стрілецької зброї та легких озброєнь в Україні. Це особливо важливо у світлі триваючих широкомасштабних бойових дій, які охопили значні території в країні та навколо неї.

9 Див. «Примітки до дослідження» в Hideg and Watson (2023).

Список використаних джерел

- Bradley, Samantha. 2018. 'Domestic and Family Violence in Post-Conflict Communities: International Human Rights Law and the State's Obligation to Protect Women and Children.' *Health and Human Rights*, т. 20, № 2, с. 123-136.
- CoE (Center of Excellence in Statistical Information on Government, Crime, Victimization and Justice). 2021. *Latin America and the Caribbean Crime Victimization Survey Initiative (LACSI) Conceptual Framework*. Січень.
- Hideg, Gergely and Callum Watson. 2023. 'Russia's War: Weighing the Human Cost in Ukraine.' Medium Blog. 15 травня.
- Inglehart, Ronald, et al., eds. 2014. *World Values Survey: Round Six - Country-Pooled Datafile Version*. Мадрид: JD Systems Institute.
- LeBrun, Emile and Aline Shaban. 2023. *Effective and Innovative Practices among European Civilian Firearm Registries*. Звіт REGISYNC. Софія: Centre for the Study of Democracy.
- Мазниченко, Тетяна. 2023. 'Зброю, яка роздали на початку вторгнення, українці повертати не поспішають - чекають на легалізацію?' Informator.ua (Київ). 16 березня.
- ОБСЄ (Організація з безпеки та співробітництва в Європі). 2020. *Violence against Women in Conflict: OSCE Thematic Report*. OSCE-led Survey on Violence Against Women. Відень: ОБСЄ.
- Савін, Тимур. 2023. 'Зброї на вулицях буде більше: навіщо МВС видало 50 тисяч дозволів на "вогнепали"?' Фокус. 27 вересня 2023.
- Schroeder, Matt, et al. 2019. 'Small Arms Trafficking: Perceptions of Security and Radicalization in Ukraine: Assessment for the Ukrainian Ministry for Temporarily Occupied Territories and Internally Displaced Persons.' Неопублікований довідковий документ. Женева: Small Arms Survey. Серпень.
- Small Arms Survey. 2019. Огляд стрілецької зброї. 2019. База даних загального опитування населення України, 2019. Неопублікована база даних. Вересень.
- . 2023a. База даних загального опитування населення України, Грудень 2022 - січень 2023. Неопублікована база даних. Січень.
- . 2023b. База даних загального опитування населення України, Серпень - вересень 2023 року. Неопублікована база даних. Вересень.
- і PRESCOM (Nigeria's Presidential Committee on Small Arms and Light Weapons). 2021. *Nigeria: National Small Arms and Light Weapons Survey*. Звіт. Женева: Small Arms Survey. Серпень.
- Stepanova, Ekaterina. 2010. 'Armed Conflict, Crime and Criminal Violence.' In Stockholm International Peace Research Institute. *SIPRI Yearbook 2010: Armaments, Disarmament and International Security*. Оксфорд: Видавництво Оксфордського університету, с. 37-60.
- УНЗ ООН (Управління ООН із боротьби з наркотиками та злочинністю). n.d. 'DataUNODC – Intentional Homicide: Victims of Intentional Homicide.' Доступ у жовтні 2023 р.

Цей Огляд ситуації було підготовлено за фінансової підтримки Федерального міністерства закордонних справ Німеччини.

Думки, результати та висновки, викладені в цьому документі, належать автору і не обов'язково відображають позицію Міністерства закордонних справ Німеччини.

Про Small Arms Survey

Small Arms Survey є глобальним центром прикладних знань, чий мандат полягає в генеруванні неупереджених, заснованих на доказах політично-значущих знань про всі аспекти стрілецької зброї та збройного насильства. Small Arms Survey є основним міжнародним джерелом експертних знань, інформації та аналізу з питань стрілецької зброї та збройного насильства і діє як ресурс для урядів, законодавців, дослідників та громадянського суспільства. Він розташований у Женеві, Швейцарія, і є асоційованою програмою Вищого інституту міжнародних досліджень та досліджень у сфері розвитку (the Graduate Institute of International and Development Studies).

Small Arms Survey має міжнародний досвідчений персонал, який спеціалізується у галузі досліджень безпеки, політології, права, економіки, досліджень розвитку, соціології та кримінології. Small Arms Survey також співпрацює з мережею дослідників, партнерських установ, неурядових організацій та з урядами у більш ніж 50 країнах.

Діяльність та результати дослідження стали можливими завдяки основній підтримці та проєктному фінансуванню. Повний список поточних донорів можна знайти на вебсайті Small Arms Survey.

Для отримання додаткової інформації, будь ласка, відвідайте: www.smallarmssurvey.org.

Виконавці

Автор: Гергелі Хідер

Координаторка проєкту: Аліна Шабан

Координатори виробництва та комунікацій: Олівія Денонвіль, Кеті Лазаро та Ліонел Косірник

Редакторка: Міра Фей

Випусковий редактор: Алекс Поттер

Дизайн та верстка: Рік Джонс

Коректорка: Стефані Х'юйтсон

Переклад українською мовою: Ірина Лисичкіна

Публікація українською мовою: грудень 2023 року

Контактна інформація

Small Arms Survey, Maison de la Paix, Chemin Eugène-Rigot 2E, 1202 Geneva, Switzerland

t +41 22 908 5777, **e** info@smallarmssurvey.org

www.smallarmssurvey.org